

[Landbrugsministeren.]

stemmelserne om Statens Forkøbsret til nedbrændte Ejendomme og Statens Ret til at kræve Jord afgivet ved Ejerskifte eller Bortforpagtning er i Stk. 2 og 7 i det væsentlige henlagt til Tinglysningsdommerne.

I Stk. 12 foreslaas Statens Jordlovsudvalg bemyndiget til i et nærmere fastsat Omfang at meddele Afkald paa Statens Forkøbsret eller Ret til at kræve Jordafstaaelse.

Om Fastsættelsen af Afstaaelsessummen og de nærmere Betingelser for Jordafstaaelsen er der foreslaaet Bestemmelser i § 8, Stk. 16, hvorefter Fastsættelsen i Tilfælde, hvor der ikke har kunnet opnaas Enighed med Ejeren om Afstaaelsesvilkkaarene, foretages af et Vurderingsnævn paa 5 Medlemmer med en af Præsidenten for Højesteret udpeget Dommer som Formand, 1 Medlem valgt af Landboforeningerne, 1 af Husmandsforeningerne, 1 af Statens Jordlovsudvalg og 1 af Ejeren.

I Forslagets § 24 foreslaas Pantsætningsforbudet for Jordrenteejendomme lempet i Forhold til det i forrige Samling behandlede Forslag, idet Undtagelserne fra Forbudet foreslaas udvidet til ogsaa at omfatte Pantsætning for Laan eller Ydelser, som ifølge Lovgivningen har Fortrinsret efter Reglerne i Tinglysningslovens § 4. Det drejer sig om Pantsætning for Grundforbedringslaan, Staldhygiejnelaan m. v.

I § 25 foreslaas Bødebestemmelser, som sætter Staten i Stand til at haandhæve Forbudet mod, at der uden Landbrugsministeriets Samtykke foretages saadanne Foranstaltninger for Jordrentelodder, at Jordens Dyrkningsværdi forringes.

I § 34 og § 55 foreslaas hjemlet Adgang til at indrømme Rentefrihed for indtil Halvdelen af Laan til Indkøb af Tillægsjord. Efter det i forrige Samling behandlede Forslag samt efter Tillægsloven af 4. Juni 1947 var Adgangen til at indrømme saadan Rentefrihed indskrænket til at omfatte en Fjerdedel af de paagældende Laan.

De sidste 7—8 Aars store Mangel paa udenlandsk Korn og Foderstoffer har som bekendt forringet de smaa Brugs Forrentningsprocent i Forhold til de større Brugs meget betydeligt. Naar hertil kommer de høje Startudgifter ved Oprettelsen af nye Brug og den efterhaanden fuldkommen katastrofale Mangel paa Byggematerialer, er det ret naturligt, at disse Forhold omtrent har standset al Udstykning og Oprettelse af nye mindre Landbrug.

Naar jeg alligevel forelægger et Forslag om Udstykning, er det bl. a., fordi

jeg tror, at det vil være umuligt i Fremtiden at anbringe hele Befolkningstilvæksten i Byerhvervene, da disse Erhverv er endnu mere afhængige af udenlandske Raastoffer end Landbruget, og trods alt opnaar det mindre Landbrug betydeligt større Udbytte pr. ha end de store Landbrug, navnlig ved Dyrkning af mere yderige Afrøder, ligesom det opnaar en bedre Udnyttelse af Foderet til Husdyrene end de større Landbrug. Det vil sige, at ved Udstykning og Oprettelse af nye Landbrug kommer der flere i Beskæftigelse, Produktionen øges, og Eksporten bliver større, hvad vi i høj Grad trænger til. Erfaringen viser ogsaa, at de store Landbrugs Overlegenhed forrentningsmæssigt set kun holder, naar Danmark er spærret for Indførsel af udenlandske Raastoffer, Korn og andre Foderstoffer.

Trods alle Vanskeligheder er der fremdeles mange flere unge, der ønsker selvstændige Landbrug, end der er Ejendomme til Salg, og der sker ingen Udstykning med Oprettelse af nye mindre Landbrug uden Statsstøtte.

For øvrigt trykkes de mindre Landbrugs Gennemsnitsforrentningsprocent meget stærkt, fordi over en Trediedel af Husmandsbrugene er alt for smaa og derfor har en meget ringe Forrentningsprocent.

De første Par Aar vil Materiale mangelen sikkert begrænse Oprettelsen af nye Brug stærkt, men af Hensyn til de Tusinder af unge, som venter at faa smaa, selvstændige Landbohjem, er det nødvendigt at have Lovgivningsapparatet i Orden den Dag, da Materiale mangelen ikke mere hindrer en større Udstykning.

Foruden Oprettelsen af nye Brug har Forslaget et andet og maaske endnu større Hovedformaal for Tiden: at fremskaffe Tillægsjord til de indeklemt Husmandsbrug. Den sidste Menneskealder har vist, at et meget stort Antal af disse Brug hverken er tidssvarende eller økonomisk forsvarlige. Maaske næppe nogen anden Befolkningsgruppe af den Størrelse har saa smaa Indtægter som disse indeklemt Husmand. Materiale mangelen, som næsten har sat Oprettelsen af nye Brug i Staa, har ikke den samme Betydning for dette Spørgsmaals Løsning. Her er kun een virkelig Hindring: Mangelen paa Jord. Statens Jordlovsudvalg gør store Anstrengelser ved de faa Udstykninger, der foreligger, for ogsaa at fremskaffe Jord til Tillægsjord, men det betyder alt for lidt i Forhold til de mange berettigede Ønsker, der findes. Køb i fri Handel af Tillægsjord med Statsstøtte betyder ikke ret meget, da ingen vil sælge